

ΤΑ ΠΕΤΡΟΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΓΟΥΛΑΣ-ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Στα πλαίσια του προγράμματος ξεκινήσαμε σιγά σιγά να δουλεύουμε με τους συναδέρφους τον τρόπο που θα κάναμε πιο προσιτή στα παιδιά την ουσία του προγράμματος όπως την είχαμε αντιληφθεί.

Έγιναν συζητήσεις με τα παιδιά, προβολές στον υπολογιστή και αναφορές σε εμπειρίες προσπαθώντας με τον τρόπο αυτό να ερεθίσουμε τα παιδιά.

Τα παιδιά έδειξαν ενδιαφέρον και μέσα από τη δικιά τους εμπειρία βρήκαν υλικό(από γονείς, παππούδες, γιαγιάδες κ.λ.π.).

Στη συνέχεια σε άλλο κύκλο συναντήσεων έγιναν συζητήσεις γύρω από τα <<γεφύρια>> και ακούστηκαν απόψεις, απορίες, ακόμα και προτάσεις.

Προγραμματίσαμε δύο επισκέψεις στα γεφύρια της Μαγούλας και του Αγναντερού. Τελικά κάναμε μόνο τη μία στο Αγναντερό, όπου έχουμε και το υλικό(την επίσκεψη στη Μαγούλα την αφήσαμε για του χρόνου για τεχνικούς λόγους).

Ένας κάτοικος του χωριού αφού μας ξενάγησε στο χώρο, απάντησε στις ερωτήσεις και απορίες των παιδιών και μας μοίρασε υλικό.

Μετά επισκεφθήκαμε τον Ιερό Ναό Αγίας Παρασκευής όπου βρίσκεται μια πέτρινη επιγραφή από τους μαστόρους του γεφυριού.

Έγινε στο σχολείο μας παρουσίαση του VIDEO. Ακολούθησε συζήτηση γύρω από την εμπειρία των παιδιών και ακούστηκαν διάφορα σχετικά με τα τραγούδια και τους μύθους γύρω από τα γεφύρια(αυτό το κομμάτι άρεσε ιδιαίτερα στα παιδιά).

Κλείνοντας θέλω να τονίσω το ενδιαφέρον που έδειξαν τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί για το πρόγραμμα .

Προσπαθήσαμε όσο αυτό ήταν δυνατόν να φέρουμε το θέμα κοντά στα παιδιά. Μέσα από πολλές προσεγγίσεις και βάζοντας στόχους καταφέραμε τουλάχιστον να γνωρίσουν τα παιδιά το θέμα, να ζήσουν εμπειρίες και να αναπτύξουν δραστηριότητες. Ταυτόχρονα ξέφυγαν από την καθημερινότητα και την επανάληψη και γέμισαν το χρόνο τους δημιουργικά.

Θέλω εδώ να τονίσω τη σημαντική βοήθεια των εκπαιδευτικών που αγκάλιασαν το πρόγραμμα και ήταν συμπαραστάτες σ' όλη τη διάρκειά του.

Επίσης να εξάρω τη σημαντική βοήθεια των τοπικών φορέων, κατοίκων καθώς και άλλων συναδέρφων από τα γύρω σχολεία.

Πιστεύω ότι του χρόνου θα είμαστε πιο έτοιμοι να πάμε ένα βήμα πιο μπροστά και να έχουμε περισσότερο υλικό.

Σας ευχαριστώ.

Με εκτίμηση

Ο Διευθυντής του σχολείου

ΤΣΙΡΕΠΑΣ ΘΩΜΑΣ

Mia ουνέτευση από τον

Ιεπάκη που ήταν σε
χειρὶς του χώρου
που ήταν
Ναζίστα.

- Ποιο είναι το όνομα του γενερού;
- Έχει μια χρήση κάποιο συγκεκριμένο όνομα.
- Ήταν ακριβώς Epiketou';
- Στον πλανήτη του τοποθετείται στην πλανήτη Ηλίου κοντά στον Κορυντίπο.
- = Ηλίος νομός;
- Ήτην περίπου 200 χρόνια
- Ήτην πάνω από 100 χρόνια;
- Ήτην πάνω από 100 χρόνια

H γαστρία της στ' τούς, Αγγελική σκόλια

- Ήτην είναι η εξωτερική του εφάδιον;
- Έχει σχεδόν οριζόντια κατάστρωση και δύο γένητα τόσα καν στα γένη.
- Από ποια υπόκατη γένετη;
- Ήτην πίστρα, αράχι ή κατσικοί επίστρεψαν στην χώρα της προστιθέμενη στην πλευρά της αυτοκίνησης και λατιστείσει την τελεία της πόλης.
- Στατική γένετη;
- Στην χώρα της προστιθέμενη στην πλευρά της αυτοκίνησης και λατιστείσει την τελεία της πόλης.
- Epiketou' σε κάπια λαούδια από οικογένεια;
- Ήτην τούς των τομέων

Θα σας διηγήσω μια λοτορία 155 χρονών.
που Την έγραψε ο παππός της μακάριος.
Ήταν ταχιδρόμος με το πόλεμο του 40. Μεραρχός
πόλεων, γεφύρια ήταν ένα από αυτά ήταν στρατιώτης και έγραψε.
Όπως, πέραν του, με το αλόγο του ειδεύχεται
σχειαία ήταν φανταρός να στεκέται στην ένα
δεντρό σιγκα στη γεφύρι, προχωρώντας
ανεβαίνοντας στο γεφύρι βλέπει μια γάτα
να στεκεται στην κορυφή της γεφύρης.
Παραπάνω, η γάτα στην γεφύρη προχωρώντας
έκανε σκύλος και έφερε
το αλόγο προχωρώντας την γεφύρη.
Έτικε σάιδα πασ μα έπι μέσα στην γεφύρη.
Συνέπει, κατεβαίνοντας τη γεφύρη στο σπίτι
που ήταν στην γεφύρη.
Κάκο, η λοτορία αυτή έφερε το
πατέρα της στην γεφύρη.
Πατέρα της στην γεφύρη.

Λωνοταύτικες
Πατέρας

To The Two Fathers on Ascension

• Кіт із синім каштаном та зеленим

• Peñuelas N. S. con Xipiles en su zona de la Manzana.

Εγινε από την ίδια στιγμή που η Ελλάς είχε πάρει την ανεξαρτησία της από την Οθωνική Αυτοκρατορία, με την οποία έγινε η σύνδεση της Ελλάς με την Ευρώπη.

*Τρούλας για πέτρινες ψεψίρι, το οποίο ανεγέρθη στα τέλη των 19ου αι. (μερική 1870 και 1880) - βρέθηκε στην Αγία Παρασκευή της Καστοριάς - από τον Αθηναϊκό Σχεδιαστή Γεώργιο.

• Το γεράπερι τηνα μετασχέψεις από την θεωρία σε βραχυπολιτική λειτουργία
ενώ τα νέα τομείς επικράτησαν την παλαιά εποικούσα μηχανογενή παράδοση,
αφού πολλά ήταν τα εντεκτυπώντα σχεδιαστικά καινοτόμα.

* Στις 1986 με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟΙΔΙΑΑΠ/Γ/32/286/17-1-86 παραδόθηκε στο φΕΚ Τ4/Β/28-2-86 σε γενικές ράντζες χαρακτηρίστηκε ως ιεραρχικό δικτυωτικό μυστέριο, προκειμένου από την εκτέλεση να επιβεβαιωθεί και να αναδειχθεί.

* Iberopicas: va an adaptari la Reproducere pe teritoriile din Ardeal
Cehia și Polonia.

* Βάσει της αναφοράς των - στρόφης των "Τέλευτων Μερών
Πρέχοντων Γερμανών της Εποχής" - διάνοιας I. Μαντζί - διεξή πιστεύει ότι
αποδούγκ - οι επον γέρωντες χώρο - Τίτιν την καραπετεύει την Σφραγίδα
του της Κατάρα - η οποίας από την Εγκίνοντας γερμανούς ποτε μετασεβρίσθηκε

*Ταράθεντις (Τρίασος).

ΔΗΜΟΣ ΠΑΜΙΣΟΥ 2010

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΑ ΣΤΗ ΜΕΖΝΤΑΝΗ.

Ιστορικό.Σύμφωνα με τον ιστοριοδίφη Χρήστο Καλοκαιρινό, αρθρογράφο της εφημερίδας [Θεσσαλική Φωνή-Καρδίτσα Πέμπτη 6 Μαΐου 1926, Έτος 2^ο, αριθμ.φύλλου 606] ...κατά το έτος 1918 ο Αλή πασάς κατευθυνόμενος προς τα λουτρά Σμοκόβου, διήλθε κι από ...τον παραρρέοντα δε εδώ που πλησίον παραπόταμον του Πηνειού (Μπαμπαλίνα) διατάξας τας γυναίκας του μιαν ώραν περίπου απέχοντος εκ Παραπρασταίνης χωρίου Μισδάν (= Προβατότοπος) να συναχθώσιν και να ίστανται επι τω ποταμώ όρθιαι ... προς θέασιν!..

Στο άκουσμα της παράλογης και ανεκδιήγητης όμως τούτης αξίωσής του, αντέστησαν γενναίως άπαντες οι κάτοικοι του ως άνω ειρημένου χωρίου, αποτρέποντάς τον έτσι "άπαξ δια παντός!" από τα κακόβουλα σχέδιά του.

*"Πως το 'παθες Αλήπασια;
ο νούς μου δεν το βάνει!
κι απ' το σευντά σου - γίνηκες
ρεζίλι! στη Μεζντιάνη".*

Αγναντερό 10 Απριλίου 2010.

Σημειώσεις:

- *Μεζντάνη = Το παλιό όνομα του σημερινού χωριού Αγναντερό Καρδίτσας.
- *Σευντάς = Τουρκικό.Sevda.επιθυμία,έφεση,έρωτας.
- *Ρεζίλι = Τουρκικό.Resil.ρεζίλι,εξεντελισμός.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΓΝΑΝΤΕΡΟΥ.

Το γεφύρι της Άρτας Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια Μετάβαση σε:
πλοήγηση, αναζήτηση

Το γεφύρι της Άρτας Συντεταγμένες: 39°09'06"N 20°58'29"E / 39.1517, 20.9747 (Χάρτης)

Το Γεφύρι της Άρτας (στην λαϊκή παράδοση γιοφύρι της Άρτας) είναι λιθόκτιστη γέφυρα του ποταμού Αράχθου, του 17ου αιώνα μΧ, στην πόλη της Άρτας, που έγινε πασίγνωστη από το ομώνυμο θρυλικό δημοτικό τραγούδι που αναφέρεται στην "εξ ανθρωποθυσίας" θεμελίωσή του. Ο ίδιος όρος αποτελεί επίσης σύγχρονη μεταφορική έκφραση όταν αναφέρονται έργα τα οποία αργούν να ολοκληρωθούν όπως και στο θρύλο του τραγουδιού ("Ολημερίς το χτίζανε, το βράδυ εγκρεμίζόταν").

Πίνακας περιεχομένων [Απόκρυψη]

- 1 Η Ιστορία του Γεφυριού της Άρτας
- 2 Περιγραφή του γεφυριού της Άρτας
- 3 Το γεφύρι της Άρτας μετά την απελευθέρωση
- 4 Ο Γέρικος Πλάτανος του Αλή Πασά Τεπελενλή
- 5 Το Γεφύρι της Άρτας και ο σχετικός Θρύλος
- 6 Το δημοτικό ποίημα: Της Άρτας το Γιοφύρι
- 7 Σημειώσεις
- 8 Σύγχρονη χρήση / Παρομοίωση
- 9 Λογοτεχνικές Επιφροές
- 10 Αναφορές
- 11 Εξωτερικοί σύνδεσμοι

Η Ιστορία του Γεφυριού της Άρτας [Επεξεργασία] Το πέτρινο γεφύρι της Άρτας, είναι το πιο ξακουστό στην Ελλάδα και αυτό βέβαια το χρωστάει στο θρύλο για τη "θυσία της γυναίκας του πρωτομάστορα", που η λαϊκή μούσα τον έκανε τραγούδι. Η αρχική κατασκευή του γεφυριού τοποθετείται στα χρόνια της κλασικής Αμβρακίας επί βασιλέως Πύρρου Α. Αυτό είναι φυσικό, δεδομένου ότι σε αυτά τα μέρη αναπτύχθηκε αξιόλογος πολιτισμός από τα προχριστιανικά ακόμη χρόνια. Συνεπώς, οι αρχαίοι Αμβρακιώτες είχαν ανάγκη να κατασκευάσουν στο σημείο αυτό κάποιο πέρασμα, γεφύρι, έργο που ασφαλώς θα βελτιώθηκε στα Ελληνιστικά χρόνια, όταν ο βασιλιάς Πύρρος Α' έκανε την Αμβρακία πρωτεύουσα του κράτους του, κι ακόμη αργότερα - στα ρωμαϊκά χρόνια - με την άνθηση της διπλανής Νικόπολης και την αύξηση της εμπορικής κίνησης.[1] Τη σημερινή του μορφή,

το Γεφύρι της Άρτας απέκτησε το έτος 1602-1606 μΧ. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι τη χρηματοδότηση της κατασκευής του Γεφυριού της Άρτας έγινε από έναν Αρτινό παντοπώλη, τον Ιωάννη Θιακογιάννη ή Γυφτοφάγο, ο οποίος προφανώς είχε εμπορικές δραστηριότητες και είχε ενδιαφέρον για τη διάβαση του Αράχθου ποταμού από τα μουλάρια με τα φορτία του. [2]). Δυστυχώς τα στοιχεία που μας παρέχουν οι αρχαίες πηγές είναι ελάχιστα και γι' αυτό είμαστε αναγκασμένοι να στηριχθούμε για τη μελέτη του στο ίδιο το κτίσμα.[1]

Περιγραφή του γεφυριού της Άρτας [Επεξεργασία]

Λαογραφικό Μουσείο Γεφυριού Άρτας Το σημερινό μήκος του πέτρινου γεφυριού της Άρτας φτάνει στα 145 m, και το πλάτος του είναι 3,75 m. Οι τέσσερις ημικυκλικές καμάρες δεν έχουν καμία συμμετρία μεταξύ τους. Τα βάθρα του είναι κτισμένα με μεγάλους κανονικούς λίθους κατά το ισοδομικό σύστημα, με επίστεψη, έτσι που θυμίζουν τοιχοποιία ελληνιστικών μεγάρων. Αυτή λοιπόν η δομή των βάθρων μαρτυρεί ότι το γεφύρι θεμελιώθηκε κατά τους ελληνιστικούς χρόνους, και - κατά την άποψη του μελετητή Γιάννη Τσούτσινου - πιθανότατα είναι έργο του Πύρρου Α (3ος π.χ. αιώνας). Σύμφωνα με διαπιστώσεις του Φ. Πέτσα, αρχαιολόγου που παρακολούθησε τις εκσκαφές για τη στήριξη σιδερένιας γέφυρας πλάι στην παλιά στα χρόνια της κατοχής, το ίδιο χτίσιμο συνεχίζεται μέχρι τα κατώτατα θεμέλια του γεφυριού. Πάνω σ' αυτά τα βάθρα, κατά την άποψη ορισμένων μελετητών, κτίστηκαν κατά τη Βυζαντινή εποχή (πρώτη περίοδος του Δεσποτάτου της Ηπείρου) ή κατά την άποψη άλλων στην πρώτη μεταβυζαντινή περίοδο, τέσσερις μεγάλες καμάρες, μεταξύ των οποίων παρεμβλήθηκαν στα ποδαρικά τους καθώς και στα ακρινά σκέλη του γεφυριού οκτώ συνολικά μικρά τοξωτά ανοίγματα, για να διοχετεύονται τα νερά σε περίπτωση πλημμύρας. [3]. Η τοιχοποιία της ανωδομής είναι ομοιόμορφη με μικρούς κανονικούς λίθους. Φαίνεται ότι η μεγαλύτερη καμάρα, που λόγω του ανοίγματός της ήταν περισσότερο επισφαλής, από άγνωστη αιτία γκρεμίστηκε και ξαναχτίστηκε στην τουρκοκρατία, και είναι ακριβώς αυτή η ανακατασκευή της ψηλής καμάρας που γέννησε το θρύλο της στοίχειωσης της γυναίκας του πρωτομάστορα και το αντίστοιχο δημοτικό τραγούδι. Σύμφωνα με σωσμένες γραπτές μαρτυρίες η κατασκευή αυτή έγινε το έτος 1612 μΧ, οι εργασίες κράτησαν τρία χρόνια, μέχρι το 1615 μΧ και η νέα καμάρα έγινε ακόμη ψηλότερη.[1]

Το Λαογραφικό Μουσείο Άρτας που βρίσκεται ακριβώς δίπλα στη γέφυρα ήταν το παλιό Οθωμανικό Τελωνείο[εκκρεμεί παραπομπή].

Το γεφύρι της Άρτας μετά την απελευθέρωση [Επεξεργασία]

Συντήρηση – Στήριξη Γεφυριού Άρτας, 1982 Το έτος 1881, όταν απελευθερώθηκε *de jure* (με συμφωνία) η Άρτα, το γεφύρι ήταν το σύνορο της ελεύθερης Ελλάδας με την τουρκοκρατημένη Ελλάδα. Το δώροφο νεοκλασικό κτίριο στο δυτικό άκρο του γεφυριού, που κτίστηκε το έτος 1864 μΧ από αυστριακό αρχιτέκτονα και σήμερα στεγάζει το Λαογραφικό Μουσείο Άρτας, αρχικά χρησιμοποιήθηκε ως Οθωμανικό φυλάκιο της

Γέφυρας και αργότερα, μετά το έτος 1881 μΧ, ως μεθοριακός σταθμός, Τελωνείο των Τούρκων. Στο τέλος της δεκαετίας του 1930 πλάϊ στα αρχαία βάθρα προστέθηκαν και τιμεντένια - αισθητικά εκτρώματα - για τη στήριξη ξύλινης αρχικά γέφυρας, την οποία οι Γερμανοί κατακτητές, ενίσχυσαν με σιδηροδοκούς για τη διέλευση των οχημάτων τους.[3]. Στις 23 Σεπτεμβρίου 1944 όταν οι Γερμανοί ναζί αποχώρησαν, διέταξαν να ανατιναχθεί το πέτρινο Γεφύρι της Άρτας, αλλά ο γερμανός σαμποτέρ προφανώς εκτίμησε το μέγεθος του εγκλήματος, δεν υπάκουσε στη διαταγή και το γεφύρι σώθηκε. Άλλη άποψη αναφέρει ότι κάποιος Γερμανός στρατιώτης Λούντβιχ, μάλλον αρχαιολόγος, γύρισε κρυφά πίσω και απενεργοποίησε τον εκρηκτικό μηχανισμό. Το έτος 1945 κατασκευάσθηκε κανονική σιδηρογέφυρα η οποία σε συνδυασμό με τις χονδροειδείς τιμεντοβάσεις της κατέστρεψε τη βόρεια όψη του παλιού γεφυριού. Μόλις πριν λίγα χρόνια, την δεκαετία του 80, επί εποχής υπουργού Πολιτισμού Μελίνας Μερκούρη, απαλλάχτηκε το μνημείο απ' αυτούς τους «κακοήθεις όγκους» του και με τις εργασίες στερέωσης ξαναβρήκε την αρχική του λάμψη. Έγιναν σημαντικές στερεωτικές εργασίες και πολλές τιμεντενέσεις.[1] Μετά την κατασκευή του υδροηλεκτρικού φράγματος της ΔΕΗ στο Πουρνάρι του Πέτα, από Σοβιετική Εταιρεία κατά τα έτη 1976-1981 δεν υπάρχει πλέον συνεχής ροή στο ποτάμι του Αράχθου. Έτσι «το μνημείο έπαψε να δροσίζει τα πόδια του, κατάντησε εκκλησιά χωρίς εικόνες, βρύση χωρίς νερό» όπως έχει γραφεί γλαφυρά. Το έτος 1983 για τον ίδιο λόγο της ακανόνιστης ροής υδάτων το γεφύρι διέτρεξε θανάσιμο κίνδυνο και τότε τοποθετήθηκαν σειρές από ενσύρματες κροκάλες στον πυθμένα της κοίτης. [3]. [4], [5], [6]. [7].

Ο Γέρικος Πλάτανος του Αλή Πασά Τεπελενλή [Επεξεργασία] Στην ανατολική όχθη του Αράχθου, κοντά στην αρχή της γέφυρας, μπροστά στην ταβέρνα-καφετέρια «Πρωτομάστορας» σώζεται ο μεγάλος πλάτανος του Αλή Πασά. Λέγεται ότι στον ίσκιο του καθόταν ο Αλή Πασάς Τεπελενλής και απολάμβανε κρεμασμένους απ' τα κλαδιά του όσους είχε καταδικάσει σε θάνατο με απαγχονισμό. Σ' αυτό το μακάβριο θέαμα μας μεταφέρει το δημοτικό τραγούδι: «Τι έχεις καημένε πλάτανε και στέκεις μαραμένος με τις ριζούλες στο νερό; Αλή πασάς επέρασε και δεν μπορώ να πιώ». [1]

Το Γεφύρι της Άρτας και ο σχετικός Θρύλος [Επεξεργασία] Η γέφυρα αυτή, κατά τον Χρονογράφο της Ηπείρου, είναι κτίσμα των προ Χριστού Ρωμαϊκών χρόνων. Σύμφωνα όμως με μερικές παραδόσεις, κτίσθηκε όταν η Άρτα έγινε πρωτεύουσα πόλη στο Δεσποτάτο της Ηπείρου, ίσως και επί Δεσπότη Μιχαήλ Β' Δούκα. Ως χρονολογία οικοδόμησης φέρονται κατ' άλλους το 1602 και κατ' άλλους το 1606. Ο Μητροπολίτης Άρτας Σεραφείμ Ξενόπουλος ο Βυζάντιος έχει σημειώσει ότι αυτή κτίσθηκε κατά μία παράδοση από κάποιον Αρταίο ορθόδοξο παντοπώλη. Κατά το δημοτικό τραγούδι που ανήκει στα άσματα του ακριτικού κύκλου, 1300 κτίστες, 60 μαθητές, 45 μάστοροι (μηχανικοί) υπό τον Αρχιμάστορα, προσπαθούσαν να κτίσουν τη γέφυρα της οποίας τα θεμέλια κάθε πρωί ήταν κατεστραμμένα. Τελικώς - σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση- ένα πτηνό με ανθρώπινη φωνή γνωστοποίησε πως για να στεριώσει η γέφυρα απαιτείται η ανθρωποθυσία της συζύγου του Πρωτομάστορα. Το οποίο και έγινε με κατάρες που καταλήγουν σε ευχές.

Μύδαι για τα χεφύρια της Ηεριοχής φας.

Τσοτύλι κοζάνης

Το χεφύρι Τσακνοχωρίου είναι χαρακτηριστικό πάνω στον ποταμό Πραθόρτσα, παραπόταμο του Αγιάκηνα. Το χεφύρι είναι χτισμένο στον λαξί χωματόδρυμο Τσοτύλιου - Γρεβενών. Άνω εκεί πέρνουσαν τα χιδομρύβατα, κατευδυνώνεναι μέσω τα χειραδιά της Θεσσαλίας.

Κανείς δεν γνωρίζει πότε χτίστηκε, αύτε τον κάλφα, αύτε τον χρηματοδότη. Οι μαρτυρίες λένε ότι χτίστηκε το 1770-1780. Όλοι μαρτυρούν ένα μήνα:

'Ητανε - λέει - ήνας βλάχος, τσελίκας, πράσινος από τη σητεία της Μινσκ. Ο τσελίκας αυτός - φθινόπωρο λέει καρός - κατέβαινε με το κοπάδι του, τους βοσκούς του, τα σκυλιά του, τα "μράκια", και το σέο του να πάει στο χειραδιό. Πέρνινες άνω τα χωριά της Ηεριοχής, το ποτάμι έκανε απότομη "κατεβασία", και έπνιξε τη μονάκριβη κόρη του. Ο τσελίκας έκλαψε πολὺ. Θεωρησε το χαμό της κό-

ρης των σημασιών των θεού, γιατί είχε πάλι
βιοτική και τάχα ο Θεός Σέν συγχαρούσε το
Ταμάχι (πλεονεξία) του.

Είσε καὶ στὸν ὄντο του ἐνεὶ ὀφελό με
καὶ καὶ κλαύτα (γκλάιτα των Βοσκών)
που τὸν πρόσταξε νὰ χτίσει χεφύρι, εκεὶ που
πνήψει ο μοναχοκόρη του. Ανομαστεῖ λοι-
πὸν καὶ φωνάζει καλύβας καὶ μαστόρους
καὶ ἔχτισαν το χιοφύρι.

Γεφύρι Καλαβρίου Κοζάνης

Το χιοφύρι αυτό είναι ταυτόσημο και σημείο
και είναι ανεγκάριχτο από το χρόνο της γένεσης
ακόμα και επίπερα το καλύβι με το διπ-
λαύριο την Αρδούσα, καθιερώνεις
και με τη βοσκοτόνια και με το πρώτο δι-
σος από βρύση, που είναι ενα από τα μεγα-
λύτερα στα ορεινά συγκροτήματα των Βασιλειών.

Οι σημερινοί κατοίκοι είναι πρόσφυ-
γες από τον Ήλιο τον και τη Μ. Αστρα.
Πριν το 1924 κατοικούσαν από Ελλή-
νοφωνες Μουσαλμάνους, τους λεχόπετους

Βαλαάιςερ, οι αρροιοί εργαζόντες στην αρχαιότητα των Ιλιουμένων. Δεν γνωρίζει κανείς πλέον χτιστήκε, αλλά πιστεύεται ότι γινόταν τον 18ο αιώνα με αρχές του 19ου αιώνα.

Μια ιδέα για τη μεσαία χτιστήκε το γεγού:

Στο κοινάς πολύ κοντά στα σπίτια του χωριού, κυρία Εβας χειράφεσ, ήτους των βρύξεις είναι αδιάβατος. Οι Ταύροι Βαλαάις του χωριού νησεύουν στα πολύ, γλατά ούτε στα χωράφια τους φτιοποωνται μάλιστα, ούτε τοι πρόβατα τους να βρεκούνται, ούτε για προσατσάν να κόγουν από το δάσος. Εγγίαξαν γιατίνα χειρόρια. Μετηνηστώντη κατεβαίνει, ο πιστόλις παρασέρνει τα γάντια, κι οσο οι Βαλαάις εγγίαξαν γιατίνες χειρόριες, λες κι αλλο τοσο προσήρνε το πιστόλι. Είσαν κι από είσαν οι Βαλαάις πως δανειάστηκαν με τις γιατίνες χειρόριες, πήγαν στο Μονασταρά, που είχε καλούς ποιτεφάντες και συμφίνεσαν να των φτιάξουν ενα

Πέτρινο χεφύρι.

Οι μάστοροι ήρθαν στον Κολαϊς
ανοίγουν στις δύο ακρες Βαδειά Θεμιέλια
και φύνωνται. Τους βαλαάσες να θυμά-
σουν κάποιο Ιω, να σεριώσει το χεφύρι
Οι βαλαάσες δεχτηκαν να θυμάσουν
δύο τρεις κοκόρους. Τους μαστόφας
όμως τους φάνκε ψτωχή και είπαν:

- Αγάδες, με πετεινάρια χεφύρι δεν στερ-
χίωνται. Γρήγορα θα γίνεται και θα έχετε πό-
λι ταισία.
- Να εφαρμογεί τότε κανένα πρόβλημα.
Να και αυτό το άλλα τους φάνκε ψτω-
χό. Άντοι είχαν βάγει στο μαζί τους το
τριστικό μοσχάρι του χότζα και
είπαν στους βαλαάσες,
- Αγάδες, ούτε σίκο μας θελήμα είναι, α-
τε σίκο μας, ποιο Ιω θα θυμιάσσει
στα Θεμιέλια. Άντοι είναι αμαίνην των
ετοιχείων του ποταμού και θα μας πει,
πώς του θα περιμένουμε μέχρι να βρεξε.
Και οι μάστοροι στρογγυλούθηκαν σε
χωρίο και έτρεψαν και ετίναν περιμένοντας.

να βρέψει... και μια μέρα ήσε είδε
πάρα πολύ, μαστόποι και βαλανίδες, κα-
τεβηκαν στο ποτάμι, τέντωσαν τ' αυτά
τους και περιμέναν ράκανσαν την προ-
τίχην του στοιχείου. Το νέφος κατα-
κυλίσει τύφατα-τύφατα και μουγκρι-
τέ και αύριτε στην ορμητική κατεβα-
σία των.

- Ακούτε Άγαδες πώς μουγκρίζει το πο-
τάμι; Μοσχάρι γυρεύει το στοιχείο
χια να στεριώσει το γέφυρι. Οι βα-
λανίδες τέντωσαν και αυτοί το αυτί¹
τους και τας φαντάκε πώς κατοικο-
χάρι μουγκρίζει στα θαλάσσια του
ποταμού.

Τι να κάνων οι βαλανίδες δεξτηκαν
να θυσίασαν μοσχάρι τριόβηντικό και
τέτοιο είχε πόνους ο χόρτας. Ο χόρτας
στένοχηρθήκε, μα το χαλάζι το έτι
το καλό του χώρα.

Οι μαστόποι θυσίασαν το μοσχάρι στη
θεριδιά, το έγνωσαν και έτρεχαν χια σύσσ
μέρες. Μέσα σε είκοσι μέρες το γέφυρι

ΝΤΑΥ ΕΤΟΙΦΟ.

Και οταν έβρεχε πολὺ, οι Βασαίσερ
ανέβηκαν στο κατάστρυφα του χρυσού
και ξαγεύαν χαράρεις τα δολώφατα
κατρακυλάσσαν, χωρὶς να γοβανεσσει
μιας και εξαγόρασσαν το στοιχείο των
πλοταρίων με το μοσχαρή του χότζα.

Δευτέρα 11/6/2012

Παραγια τα Μητρώη

Στα πάσια τα χπάρια στην παραγια
της Ελλάς οι κοντά στο ζωκούντο.
του χρησιμότερος, σε πλα γεράκι,
πρίγκηπε πλ. νεαρή κοινωνίας
20 ετών. Από τότε έχει πλα κατά^{κατά}
την πόλη που προστέθεται τους
οδηγούς των αυτοκινήτων οπαρ
η προώθηση από τη συγκεκριμένη χε-
ρυπό που να ληφτεί γιατί τα πολεοδομικά
Αυτή η γερυπό είναι περιεγένετη στην
Παραγια τα Μητρώη. Την πλα τη ζωκ-
ούντο στο χωριό Μαγαζίσσα Καροτσού.

Ερνίδα
Καροτσόποι

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΟΥΛΑΣ

